

4. marketinška konferenca dms
portorož - bernardin, 4. - 5. junij 1999

4. MARKETINŠKA KONFERENCA DMS Portorož - Bernardin

Petek, 4. junij 1999

Plenarno zasedanje: Izbrani vidiki razvoja marketinga (str. 5 - 26)
Graham Hooley: Marketing Strategy in a Changing World
Clifford J. Schultz: Macrotransition - A New World Order Produced by Consumers and Marketing
Christian Grunroos: The Relationship Marketing Process - Interaction, Communication, Dialogue, Value
Jozo Prešič, Đurđica Ozretić Došen, Mladen Vedriš: Zajednička ulaganja
Anthony Pecotich: Marketing and Development in the Transition Economies of Southeast Asia

Sobota, 5. junij 1999

Sekcija I: Održivanje na izviru globalnega trga
(str. 27 - 45)

[moderator: Mladi Jurčič]

Tone Hrištalj: Etika kot ena izmed razsežnosti sodobnega
mednarodnega marketinga
Drago Dubovski: Cilji prognoško-tržnega prestrukturiranja
Stane Pašarič: Temeljne strateške uameritve družbe Gorenje
na globalnem trgu bele tehnike: priložnosti in izzivi
Džana Turk: Blagovna znamka McDonald's in odgovornost
upravljanja z njo

Sekcija II: Tržna naravnost podjetja in
razvoj marketinškega koncepta (str. 49 - 72)

[moderator: Boris Šnoj]

Marija Ilić, Borna Šnoj, Aleksandra Pinao, Dariaur
Mumel: Ali sta tržna naravnost podjetij v Sloveniji in
donosnost njihovih naložb povezani?
Ela Rožek, Dasa Podobnik, Romana Žluf, Boris
Molnaric: Ravnanje s strateško
pomembnimi kupci

Urša Maščeta: Trženje s hkratno podporo dobrodelnih
namenov

Bojan Kuzmina: Prednosti marketinškega pristopa na
področju umetnosti - primer slovenskega filma

Sekcija III: Trženjsko komuniciranje in
upravljanje blagovnih znamk (str. 73 - 96)

[moderator: Danica Mucel]

Zlatko Jančič: Prodajna in marketinška etika oglaševanja
Janca Damjan, Urša Golob: Vpliv oglaševanja na tržne
delež blagovnih znamk široke porabe v Sloveniji
Tanja Dvornič: Trgovska blagovna znamka v trgovini na
drobno z živili v Sloveniji
Jadranka Jezarič: Strategija oglaševanja telekomunikacij-
skih operaterjev

Sekcija IV: Dinamični vidiki upravljanja
mednarodnega marketinga (str. 97 - 136)

[moderator: Tone Hrištalj]

Milica Jurk: Vključevanje interneta v management mednar-
odnega marketinga kot razvojni izziv informacijske dobe
Bruno Zavesnik, Vlado Zepanec: Uspešnost promocije
slovenskih organizacij na tujih trgih
Tara Kesic, Suncana Per: Consumer protection in devel-
oped countries and in the Republic of Croatia
Dragan Kosač: Nekateri aspekti dodane vrednosti v farmar-
cevski industriji

Sekcija V: Marketinško upravljanje (str. 137 - 164)

[moderatorica: Iza Rojček]

Klement Podnar: Razumovanje korporativne identitete
Marija Mulec, Navija Mulec: Tipologija možnosti za trženje
inovacij, potencialnih inovacij in inovacij
Kaja Vidmar: Odnos slovenskih kmetov do trga in trženja
Borna Šnoj, Dariaur Mumel, Vesna Male: Analiza pomemb-
nosti sestavin znanje kakovosti storitev v dveh slovenskih
naravnih zdraviliščih

Sekcija VI: Marketinške raziskave za podporo
odločanja (str. 165 - 191)

[moderatorica: Vesna Zebkar]

Jasna Zdovec, Janja Božič Marolt: Uporaba nadomestnih
enor v tržnem
raziskovanju - aplikativni primer multimedijskih raziskav
Mediana BGP
Patrica Čurin in Snežana Štani: Radiometrija
Eva Kostanjek, Zvezl Batagelj: Nekateri vidiki merjenja
zadovoljstva potrošnikov
Zvezl Batagelj, Vaja Večevar: Trendi v uporabi interneta v
tržnih raziskavah
Andraž Zorčec: Optimizacija telefonskega anketnega razisko-
vanja pri merjenju deklarirane pogostosti ravnanja

PRELOMNO OBDOBJE ZA SLOVENSKO MARKETINGŠKO STROKO

Četrta marketingška konferenca Društva za marketing Slovenije nedvomno poteka v prelomnem času. S temi ne mislim na časovno dimenzijo, ki jo povezujejo z zgodovinsko letnico 2000, temveč na njeno vsebinsko plat. Zamisljena je namreč tudi kot osrednji strokovni dogodek, s katerim bomo obeležili 25 letnico obstoja in delovanja Društva za marketing Slovenije (DMS). Njen poglavitni namen pa je spodbuditi pozornost slovenske marketingške javnosti na bodoče usmeritve razvoja naše stroke, tako v njenem akademskem (teoretičnem) delu, tj. z vidika ustvarjanja prispevka k razvoju marketinga kot poslovne znanosti in izposabljanja marketingških strokovnjakov, kot tudi v njenem praktičnem delu, ki se trudi v uporabi marketingških znanj in konceptov pri reševanju konkretnih poslovnih problemov v podjetjih ter v razvoju in krepitevi njihove tržne naravnosti, ki prispeta k doseganju ugodnih poslovnih rezultatov in konkurenčni sposobnosti.

Kljub strokovno in praktično zahtevnemu obdobju, ki sta ga prehodile naša stroka in njena strokovna organizacija DMS, ko je luknato okolje presegalo spraznjenost-poslovnih konceptov in celo terminologije skozi optiko ideološke spraznjenosti, so domači akademski, gospodarski in drugi zagovorniki marketinga in marketingške filozofije postavili solidne temelje, na katerih mora sedeti nova generacija gradnih naprej. Ustvarjalci slovenske marketingške misli, med njimi zlasti prof. dr. Bogomir Dežlak in akademik prof. dr. Danilo Veržak, so tudi ob aktivni podpori strokovnih kolegov in sodelavcev in kroga takratnega strokovnega združenja JUMA, prof. dr. Fedorja Rucca, prof. dr. Romana Obrata in akademika prof. dr. Dušana Radonjiča, pa tudi številnih drugih, zaznali pomen marketinga za razvoj poslovne filozofije podjetij. Temelji razvoja marketingške stroke in strokovnega društva njenih privržencev so bili tako postavljena že v razvojnem obdobju naše družbe, ko prevladovala pobitne silnice in strukture niso bile naklonjene "vdoru" tržnih kategorij in konceptov kapitalističnega gospodarstva v mirne in presihljive tokove obkolno reguliranega samoupravnega gospodarskega sistema.

Prispevki, ki so jih pripravili ugledni tuji in domači strokovnjaki za četrta marketingška konferenca, kažejo, da je pionirsko obdobje razvoja slovenske marketingške stroke v naših časih pomembno te besede nepovratno za neta. Po

vsebinski plati obravnavajo referati zelo raznolike strokovne teme in opozarjajo na večplastnost in kompleksnost svobodov, s pomočjo katerih lahko menedžerji upravljajo, usmerjajo in krepijo konkurenčno sposobnost svojih podjetij.

Konferenca je tematsko razdeljena v nekaj zaokroženih programskih sklopov.

Uvodno popoldne je namenjeno razpravi o referatih, s katerimi bodo na plenarnem zasedanju ugledni profesorji marketinga in njihovi dr. Graham Hooley (Aston Business School), Christian Grönroos (Swedish School of Economics), dr. Clifford Schultz (Arizona State University), dr. Jozo Previšić in dr. Dunlana Ozretić Došen (Ekonomski fakulteta Zagreb) ter Tony Pecarich (South Western University Australia) predstavili aktualne trende razvoja marketingške misli v svetu. Zaveštrni odločitvi programsko-organizacijskega odbora konference, da povabi k sodelovanju izbrane marketingške akademike iz tujine, ima dvojni namen. Vabljivi profesorji dajejo konferenci mednarodni značaj, neniem udeležencem pa omogočajo, da si razvito celovitejšo podobo o razvojnih silnicah in raziskovalnih prizadevanjih domače stroke ter glavnih nosilcev njenega razvoja. S tem postaja konferenca novi mejnik v razvoju naše stroke, saj vpenja dosežke in prispevke domačih marketingških raziskovalcev in strokovnjakov v mednarodni strokovni prostor, kar je pogoj za ustrezno izposabljanje praktičnih in etičnoednešnje konkurenčne domačih podjetij na svetovnem trgu. Sprito velikega odziva marketingških strokovnjakov in akademike in gospodarske sfere, da predstavijo svoje referate, bo drug dan konference potekal vsajredno v šestih sekcijah.

Prva sekcija obravnava aktualne vidike odzivanja podjetij na izzive globalnega trga in konkurenco. Osveščuje vprašanja etične razsežnosti mednarodnega marketinga in programsko tržnega prestrukturiranja podjetij v luči dinamičnih sprememb v poslovnem okolju obrabne panoge (proizvodnja gospodinskih aparatov).

Druga sekcija obravnava temeljne nasežnosti tržne naravnosti podjetij in njene povezanosti s finančnimi zadki, konkurenčne strategije z vidika razvoja odnosov s pomembnimi kapci in izvajanje izdelkov, marketingških koncep-

je in pristopov kot strategije izgrajevanja konkurenčne sposobnosti.

Šesta sekcija razpravlja o pomembnosti storitav temam s področja marketinškega komuniciranja, kot so etična oglaševanja, strategija oglaševanja telekomunikacijskih operaterjev in analiza vpliva oglaševanja na tržno uveljavitev blagovnih znamk široke porabe v Sloveniji.

Šesta sekcija obravnava dinamične vidike upravljanja mednarodnega marketinga. Tržnike opozarja zlasti na logo interneta v razvoju marketinških konceptov, na dejavnike uspešnega upravljanja globalnih znamk v lokalnem tržnem okolju (primer družbe McDonald's), svobode promocijskih aktivnosti slovenskih organizacij na tujih trgih, marketinške strategije v globalno naravnanih strogi (primer farmacevtske industrije) in umiranje sistema zaščite porabnikov v transnacionalnih delavah (primer Iznike).

Vta sekcija osvetljuje strukturne vidike marketinškega upravljanja ter opozarja na pomembne premike v marketinškem konceptu slovenskega kmetstva v tržnem gospodarstvu in v fazi približevanja EU. Osvetljuje razvoj trgovskih slagovnih znamk v trgovini s hrano, značilnosti presojanja takovosti storitev v slovenskem zdraviliškem turizmu in rizijskih pristopov v filmski produkciji. Pozornost tržnikov usmerja tudi v upoštevanje širših vidikov izgrajevanja odnosov organizacij z deležniki v njihovem zunanjem okolju, kjer se njihovi profitni motivi prepletajo s širšim poslarstvom, upr. z njihovo dejavnostjo v ljubiteljske namene in družbeno odgovornim poslovanjem.

Šesta sekcija razpravlja o razvoju koncepta korporativne identitete in marketinških razpisov kot podpore pri odločanju tržnikov. Obravnava tipične vsebinske in metodološke probleme, ki se pojavljajo v marketinškem raziskovanju zaradi razvoja novih tehnologij (internet, komunikacijska tehnologija) in prazadevanj po zagotavljanju visoke kredibilnosti izvedenih raziskav in reprezentativnosti zbranih informacij (merjenje zadovoljstva porabnikov, optimiziranje telefonskih anketnih raziskav, zagotavljanje reprezentativnosti in objektivnosti izvirnih tržnih pojavov).

Kot opozarja prof. Hooley v svojem prispevku, namiguje krsta miselnosti, ki pravi, da so spremembe edina stalnica, drugačno razumevanje marketinga. Štrnaska vloga marketinga prerača iz obravnavanja marketinga kot poslovne funkcije v tržne naravnosti podjetij, katere namen je ustvarjati zadovoljstvo porabnikov na trgu v procesu dinamičnega odpiranja njihovih želtev in pričakovanj, pa tudi želtev drugih tržnih akterjev v procesu razpisov. Učinkovito prešvanje znanja o trgu v prakso pa krepi zmogljivost podjetij za njihovo učinkovito odpiranje na nenehno spreminjajoče se tržne razmere in utrjevanje konkurenčne prednosti na sodobnih konkurenčnih trgih.

Navedena misel je nedvoumno aktualen izziv za bodoča raziskovalna in strokovna prazadevanja slovenskih marketinških strokovnjakov, tako akademikov kot praktikov v podjetjih. S prikazom strokovnih prazadevanj, marketinških strategij in dosežkov izbranih slovenskih podjetij (Gorenje, Lek, McDonald's, oglaševalskih in tržnoraziskovalnih agencij) postavlja šesta marketinška konferenca pomembne usmeritve za bodoči razvoj stroše, zlasti pa za ustvarjanje dialog med akademskimi raziskovalci in strokovnjaki iz gospodarske prakse, ki naj prispeva k zmogljivosti poslušaj za usmerjanje temeljnih raziskav v aktualne marketinške probleme slovenskih podjetij in sočasno tudi k intenzivni prenosu marketinških spoznanj in konceptov v vsakodnevno marketinško prakso slovenskih organizacij ter h krepitvi učinkovitosti marketinških prazadevanj tržnikov na trga in konkurenčne sposobnosti podjetij v vse ostrejši mednarodni konkurenci.

Zbornik referatov, ki je pred nami, je plod dela številnih uglednih tujih in domačih marketinških strokovnjakov in drugih sočevalcev. Za rizični trud in angažirano sodelovanje pri pripravi in izdelavi zbornika se jim v imenu programsko-organizacijskega odbora iskreno zahvaljujem. Zahvaljujem se tudi vsem drugim, zlasti sponzorjem, posrednikom kongresnih storitev v Beogradu pri Porporu ter vsem, ki so kakor koli sodelovali pri pripravi konferenca.

Vsem udeležencem pa želim strokovno kreativno in spoštljivo dialog s strokovnimi kolegi in kolegicami v pričakovanju, da bodo številne predstavitve in razprave prispevale k učinkovitosti razreševanja dilem, s katerimi se ukvarjajo v svoji vsakodnevni poslovni praksi, in jih obogatene z novimi spoznanji in osebnimi stili spoštljivo k utrjevanju (pa tudi bratranju) vloge in ugleda marketinške stroke v njihovem delovnem okolju.

Za programsko organizacijski odbor
4. marketinške konferenca DMS

prof. dr. Milan Jurše

{Petek, 4. junij 1999}

PLENARNO ZASEDANJE
IZBRANI VIDIKI
RAZVOJA MARKETINGA

Graham Hooley

MARKETING STRATEGY IN A CHANGING WORLD

Clifford J. Schultz

**MACROTRANSITION: A NEW WORLD ORDER PREDICATED BY CONSUMERS
AND MARKETING**

Christian Gronroos

**THE RELATIONSHIP MARKETING PROCESS: INTERACTION,
COMMUNICATION, DIALOGUE, VALUE**

Jozo Previšić, Đurđana Ozretić Došen, Mladen Vedriš

ZAJEDNIČKA ULAGANJA

Tony Pecotich

**MARKETING AND DEVELOPMENT IN THE TRANSITION ECONOMIES OF
SOUTHEAST ASIA**

4. marketinška konferenca DMS
Ljubljana, 4. - 5. junij 1999

{Sobota, 5. junij 1999}

SEKCIJA I.

ODZIVANJE NA IZZIVE GLOBALNEGA TRGA

Moderator
Milan Jurše

Tone Hrastelj
**ETIKA KOT ENA IZMED RAZSEŽNOSTI SODOBNEGA
MEDNARODNEGA MARKETINGA**

Drago Dubrovski
CILJI PROGRAMSKO-TRŽNEGA PRESTRUKTURIRANJA

Stane Pušnik
**TEMELJNE STRATEŠKE USMERITVE DRUŽBE GORENJE
NA GLOBALNEM TRGU BELE TEHNIKE: PRILOŽNOSTI IN IZZIVI**

Dejan Turk
OVNA ZNAMKA MC'DONALDS IN ODGOVORNOST UPRAVLJANJA Z NJO

4. marketinška konferenca DMS
Potrošnik - Harvard - 4. junij 1999

{Sobota, 5. junij 1999}

SEKCIJA II.

TRŽNA NARAVNANOST PODJETJA IN RAZVOJ MARKETINŠKEGA KONCEPTA

Moderator

Boris Snoj

Matjaž Iršič, Boris Snoj, Aleksandra Pisnik, Damijan Mumel
**ALI STA TRŽNA NARAVNANOST PODJETIJ V SLOVENIJI
IN DONOSNOST NJIHOVIH NALOŽB POVEZANI?**

Iča Rojšek, Darja Podobnik, Romana Žlof, Boris Moškatelec
RAVNANJE S STRATEŠKO POMEMBNI MI KUPCI

Urša Manček

TRŽENJE S HKRATNO PODPORO DOBRODELNIH NAMENOV

Bojan Korenini

**PREDNOSTI MARKETINŠKEGA PRISTOPA NA PODROČJU UMETNOSTI
PRIMER SLOVENSKEGA FILMA**

4. marketinška konferenca DMS
Priloge - Brošura 4 - 5. junij 1999

{Sobota, 5. junij 1999}

SEKCIJA III.

TRŽENJSKO KOMUNICIRANJE IN UPRAVLJANJE BLAGOVNIH ZNAMK

Moderator

Damijan Mumel

Zlatko Jančič

PRODAJNA IN MARKETINŠKA ETIKA OGLAŠEVANJA

Janez Damjan, Urša Golob

**VPLIV OGLAŠEVANJA NA TRŽNE DELEŽE BLAGOVNIH ZNAMK
ŠIROKE UPORABE V SLOVENIJI**

Tanja Dmitrovič

**TRGOVSKA BLAGOVNA ZNAMKA V TRGOVINI NA DROBNO
Z ŽIVILI V SLOVENIJI**

Jadranka Jezeršek

STRATEGIJA OGLAŠEVANJA TELEKOMUNIKACIJSKIH OPERATERJEV

4. marketiška konferenca DMS
19. 10. 02 - 19. 10. 02 - 19. 10. 02

{Sobota, 5. junij 1999}

SEKCIJA IV.
**DINAMIČNI VIDIKI
UPRAVLJANJA
MEDNARODNEGA
MARKETINGA**

Moderator
Tone Hrastelj

Milan Jurše

**VKLJUČEVANJE INTERNETA V MANAGEMENT MEDNARODNEGA
MARKETNIGA KOT RAZVOJNI IZZIV INFORMACIJSKE DOBE**

Bruno Završnik, Vinko Zupančič

USPEŠNOST PROMOCIJE SLOVENSКИH ORGANIZACIJ NA ZUNANJИH TRGIH

Tanja Kesić, Sunčana Piri

**CONSUMER PROTECTION IN DEVELOPED COUNTRIES AND
IN THE REPUBLIC OF CROATIA**

Dragan Kesić

NEKATERI ASPEKTI DODANE VREDNOSTI V FARMACEVTSKI INDUSTRIJI

4. marketinška konferenca DMS
Ljubljana - Borovnica 4.-5. junij 1999

{Sobota, 5. junij 1999}

SEKCIJA V.

MARKETINŠKO UPRAVLJANJE

Moderatorica
Vesna Žabkar

Klement Podnar
RAZUMEVANJE KORPORATIVNE IDENTITETE

Matjaž Mulej, Nastja Mulej
**TIPOLOGIJA MOŽNOSTI ZA TRŽENJE INVENCIJ,
POTENCIALNIH INOVACIJ IN INOVACIJ**

Katja Vadnal
ODNOS SLOVENSКИH KMETOV DO TRGA IN TRŽENJA

Boris Snoj, Damijan Mumel, Vesna Male
**ANALIZA POMEMBOSTI SESTAVIN ZNANE KAKOVOSTI STORITEV V
DVEH SLOVENSКИH NARAVNIH ZDRAVILIŠČIH**

4. marketinška konferenca DMS
Portorč - Sbornik št. 4, 5. junij 1999

{Sobota, 5. junij 1999}

SEKCIJA VI.

IZGRAJEVANJE IDENTITETE PODJETJA IN MARKETINŠKE RAZISKAVE ZA PODPORO ODLOČANJA

Moderatorka
Vesna Žabkar

Jasna Zdovc, Janja Božič Marolt

**UPORABA NADOMESTNIH ENOT V TRŽNEM RAZISKOVANJU - APLIKATIVNI
PRIMER MULTIMEDIJSKIH RAZISKAV MEDIANA BGP**

Patricia Cucin, Snežana Stabi

RADIOMETRIJA

Eva Kostanjšek, Zenel Batagelj

NEKATERI VIDIKI MERJENJA ZADOVOLISTVA POTROŠNIKOV

Zenel Batagelj, Vasja Vehovar

TRENDI V UPORABI INTERNETA V TRŽNIH RAZISKAVAH

Andraž Zorko

**OPTIMIZACIJA TELEFONSKEGA ANKETNEGA RAZISKOVANJA PRI MERJENJU
DEKLARIRANE POGOSTOSTI RAVNANJA**